

kľáčanie - pokľaknutie (pozri *proskynézia/adoratio*) na jedno alebo obidve kolena: *pokora, úcta k duchovnej a svetskej moci, myšlienke, veci (zástava); pozri gesto; klaňanie; Klaňanie pastierov, Zvestovanie Panny Márie, donátor*

G. Romano: Pocta Apolónovi (detail z fresky Hostina bohov, Sala di Psyche, Palazzo del Tè, Mantova, 1526-1528)

Neznámy rezbár (pôvodne Slovenský rezbár z 1.polovice 18.storočia): Kľačiaca Madona (súčasť neúplného Betlehema, 1700-1750)

D. Skutecký: Pobožnosť

I. Pavle: Na kolenách (akryl, olej na dreve, 2004)

Kladienie do hrobu - Pohreb Krista

kladie - vodorovné brvno na podporách (*stĺp, pilier, pilaster*); v antike názov kladie pre *architráv, vlys* a *korunnú rímsu*; pozri *edikula, kalymatia; architektonické články*

Dudák: vodorovná časť architektúry, najstaršie architektonické stvárnenie podpory a bremena (pozri *systém architrávový*); v *antickej architektúre* sa zvyčajne skladalo z *architrávu, vlysu* a *rímsy*, nieslo rov a zastrešenie so *štítmí*

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82>

A. Dürer: Hieronymus vo svojej študovni (1514)

kladie zalamované - zalamované kladie

kladivko kamenárske - kamenárske kladivko

kladivko kovotepecké - pozri *nástroje kovotepecké*

kladivko s hrotom/bodkovacie kladivko - *grafický nástroj* používaný napr. pri *tlači puncovej* a *šrotovej tlači*; jeho jedno rameno tvorí oceľový hrot na vbíjanie jamôk do kovového *štočku*; druhá zaoblená strana určená na sklepanie príliš vystupujúci jamôk; pozri *nástroje rytecké*

kladivko bodkovacie - kladivko s hrotom

kladivko nitovacie - nitovacie kladivo

kladivkové kovotepectvo - kovotepectvo kladivkové

kladivo - nástroj po užívaný v najrôznejších *remeselných* odvetviach *kováčstvo, stolárstvo, obuvníctvo...*) na opracovávanie materiálu; v užšom je kladivo význame sochársky nástroj na hrubé opracovávanie kamenného bloku; pozri *kamenárske nástroje; sochárske nástroje skulpturálne*; v mytológii pozri *Mjöllni*

J. T. Peel: Bolest'. Chlapec lúska orechy (1859)

kladivo, nákova a kliešte - atribút Eligia; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

kladivo a kosák - *kosák a kladivo*

kladivo a pluh - pozri *kosák a kladivo*

Kladivo na čarodejnice - v stredoveku základná pomôcka inkvizítorov pri hľadaní bosoriek; dielo nemeckých inkvizítorov z roku 1486; nemecky *Malleus Maleficarum*; pozri *inkvizícia, incubus*

kladivo nitovacie - *nitovacie kladivo*

kladivo osadzovacie - *osadzovacie kladivo*

kladivo prýskacie - *prýskacie kladivo*

kladivo Thorovo - *Thorovo kladivo*

klaft - šatka ako kráľovská pokrývka hlavy faraónov; pozri *egyptské umenie, móda; Veľká sfinxa*

J. Bencúr: Kleopatra (1911)

kľakadlo - pozri *kľačať*

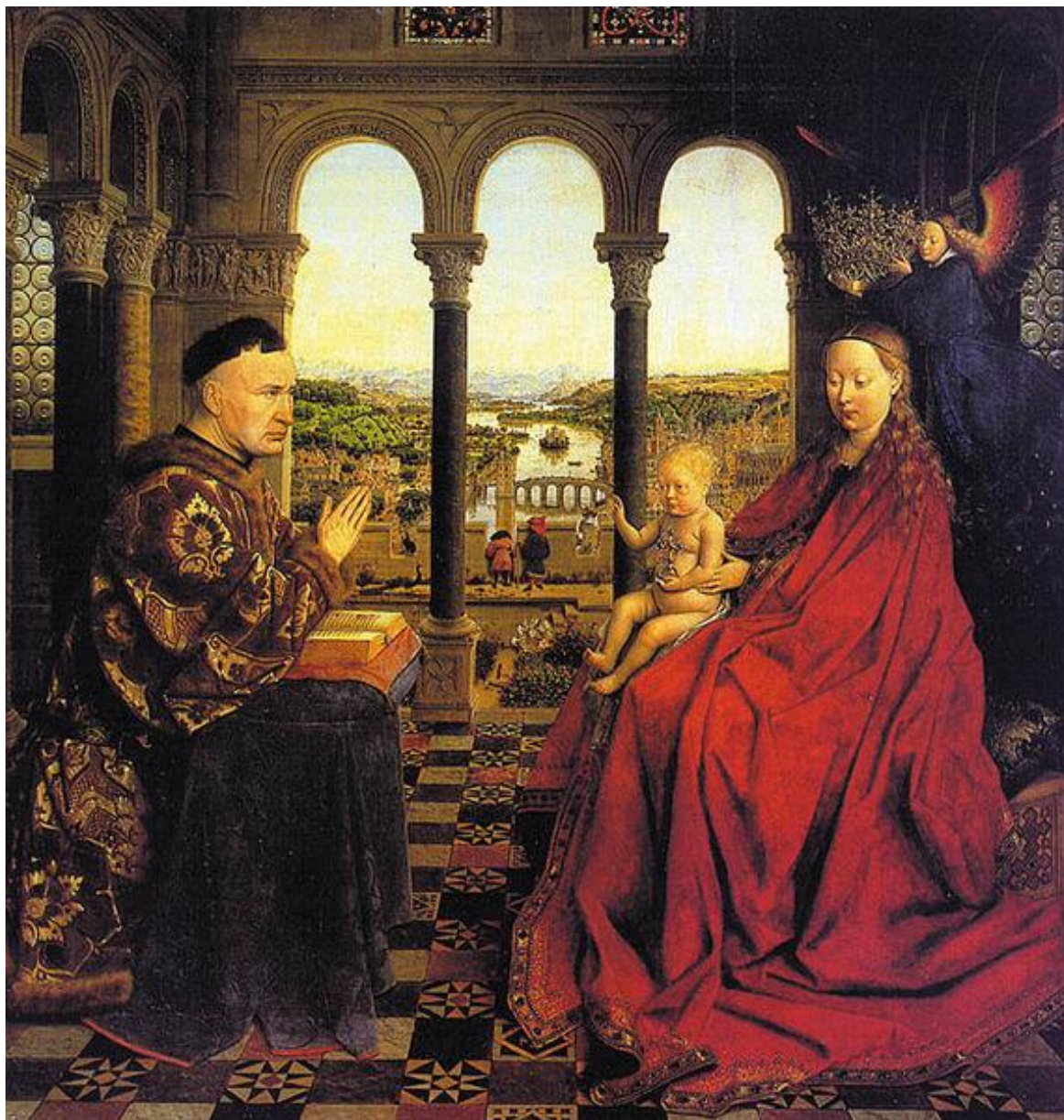
<https://en.wikipedia.org/wiki/Kneeler>

Kľáčiaci biskup (šachová figúra strelca, slonovina, 12.st., Franská ríša)

Cima da Conegliano: Zvestovanie (1495)

J. van Eyck: Madona kancelára Rolina (1435)

- klam, klamstvo** - 1.klam je jedna zo stredovekých *nerestí* (neuvádzaná vo výpočtu *Cnosti a Nerestí*); v renesančných *alegóriách* zobrazovaná v personifikovanej podobe *hada* ohrozujúceho *nevinnosť* (pozri *čistota a nevinnosť*); pozri *atribúty a symboly*; *drahokamy a polodrahokamy*
2. vo výtvarnom umení pozri *iluzionizmus*
3. v *gréckej mytológii* pozri *Apate*
4.v divadle pozri *atellánska fraška, kjógen*

pozri *Pinocchio, prsty prekrížené*

P. Veronese: Hudba, Astronómie a Klam (1556-1557)

klam optický - pozri *optický klam/zrkadlový klam; zátišie; lož*

klaňanie - gesto *pokory* a *úcty* k svetskej a cirkevnej moci; v liturgii klaňanie malé (sklon *hlavy*), stredné (sklon hlavy a ramien), veľké (sklon celého trupu); pozri *proskynéza; gesto; Korunovanie trnám*

G. van den Eeckhout: Volumnia prosí so svojím synom Coriolanusa, aby ušetril Rím (17.st.)

G. van den Eeckhout: David sľubuje Batšebe, že Šalamún bude jeho nástupcom (17.st.)

Klaňanie Baránkovi - 1.alternatívny názov námetu *Uctievanie Baránka* (5,8-14)

2. alternatívny názov námetu *Chválenie Pána mučeníkmi/Oslava Boha mučeníkmi* (7,9-17)

3. alternatívny názov námetu *Hora Sion/Adorovanie Baránka* (14,1-5)

pozri *apokalyptické motívy*

Klaňanie drakovi - (Zjavenie Jána 13,4); **Celá zem obdivovala šelmu, a klaňali sa drakovi, že dal šelme svoju moc.**

-epizóda z kapitoly *Šelma morská*; pozri *apokalyptické motívy*

(13,1-18. Šelma morská). **Adorovanie draka** (Apokalypsa Getty, 1255 - 1260)

(13,2-3. Šelma morská). **Šelma a drak. Adorovanie draka** (Apokalypsa Jánova, 14.st.)

M. Gerung: Klaňanie drakovi (Berner apokalypsa, 2.pol. 16.st.)

Klaňanie dvadsaťštyri starcov - pozri *Oslava Boha Stvoriteľa*

Klaňanie mudrcov - *Klaňanie troch kráľov*

Klaňanie mystickému baránkovi - 1.oltárny obraz Katedrály v Gente od Jána a Huberta van Eycka (1420-1432); pozri *Gentský oltár*

2.výtvarné vyjadrenie mystického, obetného aspektu *eucharistie*; obraz prebodnutého jahniatka s krvou tryskajúcou z jeho rany a zhromažďovanou do kalicha; pozri *mystický baránok*, *svätý grál*

J. a H. van Eyck: Klaňanie Baránkovi (detail stredného panelu Gentského oltára, 1432)

J.-B. Jouvenet: Klaňanie mystickému baránkovi (1680)

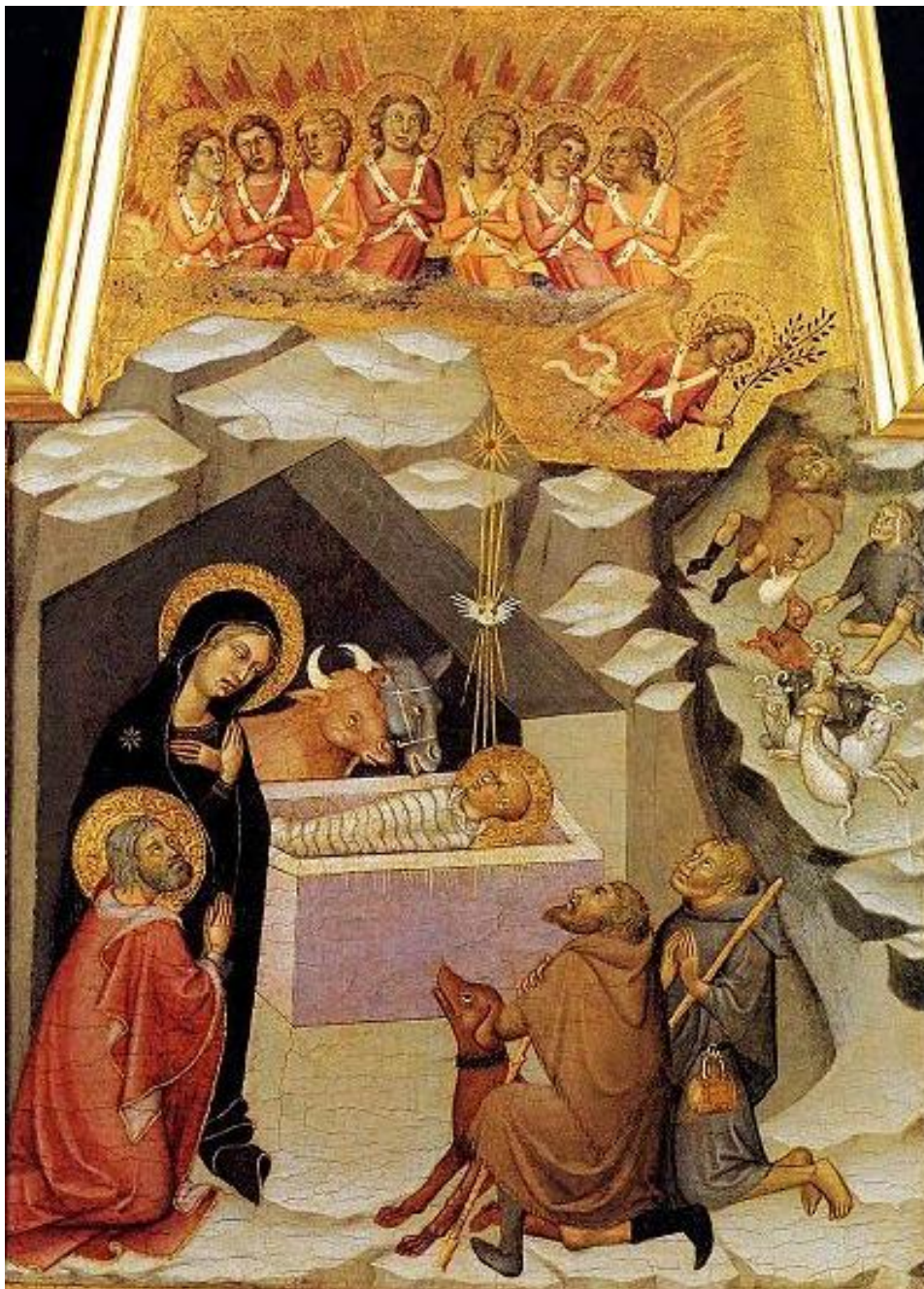
Klaňanie Ježiškovi - Adorovanie Jezuliatka

Klaňanie Panny Márie - pozri Adorovanie Jezuliatka

Klaňanie pastierov - (Lukáš 2,8-19); *motív rozvinutý v kresťanskom umení 14.st. pod vplyvom františkánskeho poňatia zbožnosti; výjav pastierov ponáhľajúcich sa so svojimi skromnými darmi k narodenému Ježišovi; významom súbežný ku Klaňaniu troch kráľov; rozšíril sa v neskorom stredoveku, neskôršie si ho privlastnilo ľudové umenie (pozri betlehem/jasličky); v byzantskom umení sa už pred tým pripravuje motív v scéne, v ktorej archanjel Gabriel oznamuje na pastvinách pastierom narodenie Mesiáša; scéna klaňania sa však nevyskytuje pred 15.st.; pastieri zoskupení okolo Jezuliatka v úctivých postojoch, zložené klobúky a najbližší (zvyčajne traja) v pokľaku (pozri klačanie); ostatní vzadu hrajú na píšťaly, cez dvere vidno vzdialené úbočia, kde archanjel zvestuje narodenie pastierom strážiacim svoje čriedy; v raných dielach tvorí dar ovca so zviazanými nohami ako symbol kresťanského obetovania (pozri baranček; obeť, obeta, obetina), píšťaly a pastierske palice; ovcu nesie niekedy pastier cez ramená (v súlade s typom dobrého pastiera); v umení 17.st. dary tvorí aj hydina, mliečnik, slamenica s vajcami apod.; píšťalovými nástrojmi (pozri hudobné nástroje) sú zvyčajne gajdy a syrinx; do okruhu Klaňania pastierov patrí námet Zvestovanie pastierom; pozri osol; mariánsky cyklus; Narodenie Pána; Klaňanie pastierov*

Baleka v súvislosti s heslom *záves*: na obraze H. van der Goese „Kľaňanie pastierov“ roztvárajú záves dvaja proroci na znamenie, že *zvestované* narodenie *Krista* sa teraz stalo *skutočnosťou*

Keller: podľa Lukáša (2,8) boli v tom „kraji na poliach pastieri, ktorí v noci strážili svoje stádo“; meteorológovia vykonali v *Chebrone* presné meranie teploty; toto miesto na juhu Judských hôr to isté podnebie ako blízky *Betlehem*; krivka teploty klesá na tri mesiace pod bod mrazu; oba prvé mesiace majú zároveň najväčšie zrážky v roku; podľa výsledkov bádania sa palestínska klíma za 2000 rokov podstatne nezmenila; vo vianočnom období vládne v Betleheme mráz a pri teplote pod bodom mrazu nie je v *Zasľúbenej zemi* na pastvinách nijaký dobytok; v *Talmude* stojí, že v tom okolí vyhánajú stáda v marci a zatvárajú koncom novembra; cez *Vianoce* sú s nimi v maštaliach aj pastieri; Lukášovo evanjelium uvádza, že sa Ježiš narodil začiatkom zimného obdobia a opis jasnej hviezdy v Matúšovom evanjeliu zasa svedčí, že sa to stalo roku 7 pr.Kr.

B. Di Fredi: Narodenie Pána a klaňanie pastierov (1383)

H. van der Goes: Klaňanie pastierov (stredný panel triptychu, 1476-1478)

A. Dürer: Klaňanie pastierov (drevorez zo série Zo života Panny Márie, 1502-1503)

M. Gerung: Kľaňanie pastierov (drevoryt, 2.pol. 16.st.)

J. Blink: Betlehem (dreavoryt, pol. 16.st.)

H. Rottenhammer: Klaňanie pastierov (brunaille, 16.st.)

C. Cort podľa Girolamo Coella: Klaňanie pastierov (rytina, 16.st.)

L. van Leyden podľa G. Bassana: Klaňanie pastierov (1594)

C. Cort podľa F. Zuccariho: Kľaňanie pastierov (rytina, 16.st.)

G. Bernardi: Kľaňanie pastierov (plaketa, intaglia, 1550)

J. Matham podľa A. Bloemaerta: Kľaňanie pastierov (1604-1607)

G. Bonasone podľa G. Romano: Klaňanie pastierov (rytina, 16.st.)

A. Wierix (nakladateľ): Klaňanie pastierov (rytina, 1600-1610)

J. Sadeler I. podľa J. Bassano: Kľaňanie pastierov (1599)

P. Veronese: Kľaňanie pastierov (16.st.)

Bramantino: Kľaňanie pastierov (1500-1535)

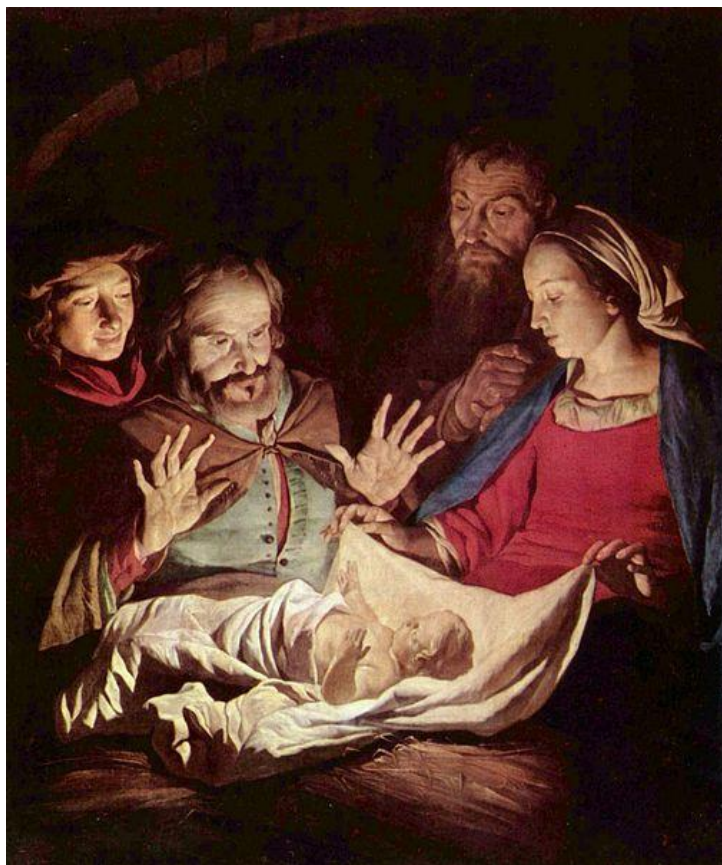
P. Veronese: Kľaňanie pastierov (1582-1583)

G. Romano: Klaňanie pastierov (1535)

M. de Vos: Scéna zo života Panny Márie (okolo 1600)

G. van Honthorst: Klaňanie pastierov (1625-1650)

L. de Morales: Klaňanie pastierov (1575)

J. König: Klaňanie pastierov (1630)

A. Aspertini: Klaňanie pastierov (16.st.)

G. van Honthorst: Klaňanie pastierov (1622)

J. Jordaens: Klaňanie pastierov (1618)

G. Reni: Kľaňanie pastierov (1630-1642)

J. Cossiers: Svätá rodina. Klaňanie pastierov (17.st.)

J. Cossiers: Klaňanie pastierov (17.st.)

J. Cossiers: Klaňanie pastierov (po 1620)

J. Cossiers: Klaňanie pastierov (17.st.)

H. van Balen I.: Klaňanie pastierov (17.st.)

M. Preti: Klaňanie pastierov (17.st.)

A. Nardi: Klaňanie pastierov (1620)

F. Collantes: Zimná krajina s Klaňaním pastierov (1630-1650)

L. Giordano: Klaňanie pastierov (1688)

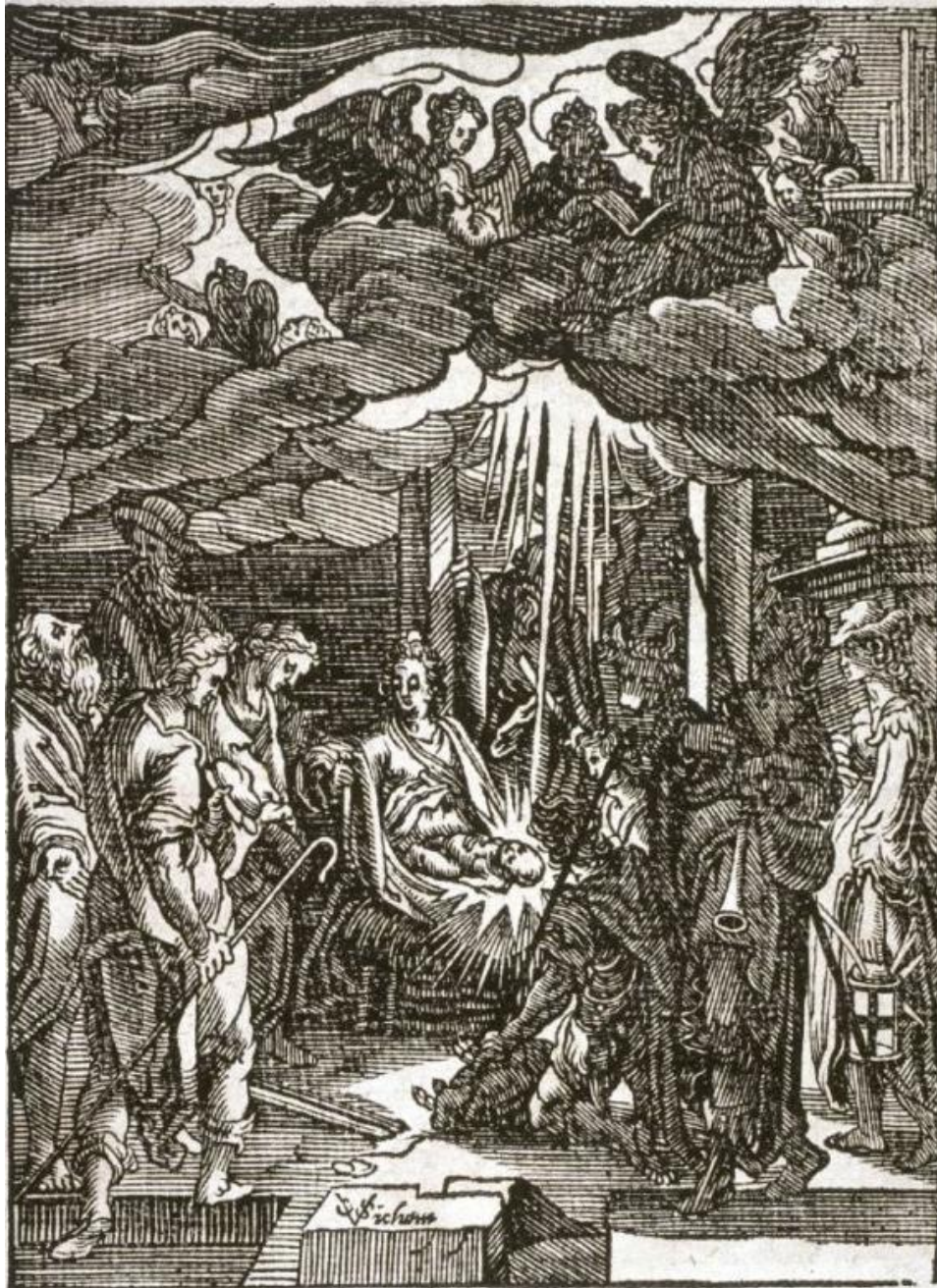
A. Marchesini: Kľaňanie pastierov (camaieu rouge, ceruza, 17.-18.st.)

P. van Somer ml.: Klaňanie pastierov (lept, 17.st.)

Q. Boel II. podľa D. Fetti: Klaňanie pastierov (lept, 1673)

Ch. van Sichem II : Klaňanie pastierov (drevoryt, 1657)

G. Diziani: Klaňanie pastierov (1755)

Stredoeurópsky maliar z polovice 18.storočia podľa A. Bloemaerta: Klaňanie pastierov (1700-1750)

W. Blake: Anjeli sa zjavili pastierom (1809)

J. Tissot: Klaňanie pastierov (19.st.)

C. H. Bloch: Anjel a pastieri (1879)

Klaňanie šelme/Uctievanie šelmy - (Zjavenie 13,8); **Aj sa jej budú klaňať všetci obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú zapísané od počiatku sveta v knihe života zabitého Baránka.**

-epizóda z kapitoly *Šelma morská* (13,1-10); pozri *apokalyptické motívy*

(13,1-4. Morská šelma). **Všetky národy uctievať Šelmu** (Apokalypsa Douce, 1270-1272)

(13,4. Šelma morská). **Adorovanie šelmy** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(13,11-18. Šelma zemská). **Uctievanie šelmy. Znamenie šelmy** (Apokalypsa Getty, 1255 - 1260)

(13,4-7. Šelma morská). **Uctievanie šelmy** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

(13,4. Šelma morská; 13,15. Zemská šelma). Adorovanie šelmy. Boj so šelmou (Apokalypsa Jánova, 14.st.)

Klaňanie šelme a drakovi - Uctievanie šelmy a draka